

Piirijooksiku elamusi

Nõukogude Liidus.

Arutamine wanglas. — Ruhu nüüd. — Kas surmamõistetud? — Esmine kiir — wabadusfest. — Jälle Ringispeppa. — Rohkamine Mitti ja Päärsoniga. — Seel Eestisse. — Jälle kodumaa pinnal!

Arutamine wanglas.

Kommunist-salakuulaja.

Warsti wiidi minu kongsit Karja-lane minema. Kuigi mees oli ideeline kommunist, siidistati teda siiski spioneerimises, oli wanglas olnud juba üle aasta ja nüüd saadeti tufagile Wäite-Mafasse.

Toodi uued mehed; üks Staraja Rusiist ja teine Leningradist. Esmine oli linna toonud sealhja ja seda müü-nud GPU etnelaas, teisel oli siiski pandud riigi poolt antud puude müü-mine.

Wene mehele hakkasid meeldima minu pidat ääritud ja suure mangu-mise peale olin nõus wahetamisega, sest ka tema saapad olid päris korralikud ja pealegi sain 28 rubla peale. Mees oli piisft wärwli wahel 150 rubla raha siise toonud.

Järjest halwemaks minewa terwise tõttu olin sunnitud jälle arsti poole pöörduma.

Ust raputas pead ja ütles, et on tšonga (heli) haigus alatoitlusest), mis-peale kirjutas mulle „poliitilise paoi“.

Haigla toidul. — Rohkamine Mitti ja Päärsoniga.

Õsfil kostis koridorist jälle kole, loomalt kja. Wiist nüheldi mõnda wangi.

Saingi järgmisel päewal haigla sööki, pisut suppi, 200 gr. leiba ja 2 tursatala. Wene mehele tõi naine weidi suhkrut ja saia, mis wärwilt oli eesti talaft palju tumebam. Sain minagi

fellest osa ja nälginule tundus sat õige maitswana.

Uhel päewal tuli „Korpusnoi“ siise ja küsis, kas mul oli asju ja raha ka eestist laasa wõetud? Tehtis arwamine, et tuleb wiist mingi pööre selle poole-aastase nälgimise järele. Saunas käies lohtasin tahe eeslase — Mitti ja Päärsoniga, teba samuti oli „puu-ritud“ nagu mindki. Ohtu eel toodi minu asjad ja raha kätte ja kästi minetuts walmistuda. Ootasin karsitult poole ööni, kuid midagi ei juhtunud. Teisel päewal wiidi mind küfikusse lambrisje, läbistas mõte, et see on nüüd surmamõistetute kong, kuid mõne tunni pärast toodi ka need ülalnimetatud eestlased sinna. Arutasime omawahel, mis meiega nüüd tehakse, kuid selgust ei saanud.

Ruhu nüüd? Wabadusfest? Wõi surma??

Ohtu eel wiidi jälle alla, kus GPU ametnik ootas, nagaan wõdi. Mõtlefin, et nüüd wiist loetakse jurmaotlus ette ja asi tahe. Neli piisimeest seifid seljaga. Meie juurimaks rõõmuts teatati äkki aga kõigile kolmele: Eestisse, Eestisse, Eestisse! Lõotefel wõib wiist esimese lennu ajal fewadel olla sellane tunne, kui meil sel hetkel. Sõdurid afusid ringi ja wiifid alla, kus topiti autosse ja algas jõit jaama. Jaamas läks aeg jootamisega pikale, sellepärast palusime sõdureid suitsta ja sõõgipoolist osta. Suitse ei olnud, kuid wõileibu wõis saada. Laste tuua 10 rubla eest, mis on harilik tödmehe

tahe päewa pall Wenemual. Leib oli pool sentimeetrit paks ja sama palja kuwa loomaliha peal, umbes tahe-timne sentimeetrilise ümbermõdduga. Siiles oli lahju 10 rublast, sest ei saanud õietigi sööma hakatagi, kui leib juba lõppes.

Sõitfime rongil läbi wihamase, pi-meda öö. Hommikuts saabusime Ringispeppa, kus wiidi GPU wanglasse, loomlaste hulla, kuid jäime erilise wal-we alla.

Eesti piiri poole!

Soomlased olid huiwatatud Leningradist wanglast ja pärifid ühte-teist Et uskunud meie seletust, sef neile oli räägitud, et fääl olewat parem. Ohtul hilja wiidi meid tantseleisse, kus all-terja andmisega pidime tõotama, et oma jalga enam üle Wene-Eesti piiri ei too. Tegime seda meeleldi, sef tah-mine weel teist korda kõile seade läb-elada, polnud telegil. Et mul tofu. mendid ja mõned asjad olid kätte sa-mata, siis jät sõit aga weelgi pooleli. Mõni päew hiljem, teistkõl — kästi jälle riietuda ja tantseleisse minna. Sealt wiidi tahe sõduri saatel hobusele. ja hakkasime liikuma rööbastiftu raud-teega piiri poole. Oli udune fägiseöö. Warsti wõeti meid wastu nelja rat-fanifu poolt ja sõdurid hobustega jõitfid tagasi. Üks ratsanikest jagas kõigile — peale minu — kätte tofu-mendid. Nii liitufime piirile, nemad hobustel, meie jalgti läbi soode ja üle kraawide. Minu kaaslastel juhiti kusa-gile mujale. Mind jät saatma üks ratsanik.

Traatataini jõudnud näidati mulle toht, kust tuleb üle piiri minna. Et muud leed ega läbitäitu polnud, siis ronifin üle aia.

Ja — olin taas kodumaa pinnal!

Jälle kodumaa pinnal.

Romawolta maantee filal ootas mind piirwalwur. Rüfifin, kas pöördume lohe torboni poole. Walwur aga, tahtes oodata weel teist tulejaid, pak-fus mulle suitsta, mis peale pitkaajalist paastumist maifes nagu figar! Kor-donis tundfin end, ofegu todu. Anti ka tohe süüa. Oli tundmus nagu po-lets ma enam aastaid saanud twa hamba alla.

Seda tähendas pool aastat olemit punases wabarligis.

Siin, kodumaa pinnal, olufordi wõrrelde, kristalliseerus nüüd woff selle „lootuste maa“ tõeline pale. Singe aga lõikas tahels jüngete pekkumuste ahelil. . . (Lõpp).

Metsiku lääne kombes Jõepere ÜENÜ-s.

Rewolwritega nõutakse küllalistest peopileteid.

Joobnud kontrollöörid mängiwad „kriminaali“.

Kõikjale ajutatasse ÜENÜ ofafondi jelleks, et asjatult ümbertrallitawat noorjugu rafendada felfisfondlikule tööle. Soopis petferlikel põhjõtetel näib teofawat Jõepere kohalik ÜENÜ ofafond. Suuremate sfandaalitojafatena efimewad ofafonna poolt korraldatud pidudel jufti oma juhatusse ja peotom-fonna liifime: pilletimilijad ja kont-rollijad, kes endid wiimase wõimalu-feni täis „korfinud“, noriwad tiili peole tulewate inimestega, kes pole nõus jameba kättlemise päraft lunas-tama pilletit wõi mõnel muul põhju-fel. Olgu ülalktoodu ifeloomustufels wäike näide:

Saamistõl korraldas kohalik ÜENÜ Jõepere pargis wabaduhojupo, mis aga kujunes mingits fimmanifis.

Wastu hommitut saabus peole mõdda minnes riihm noormehti, tulles mujalt pilbul. Et aeg hiline, ei tahe-tud pitelamalt peatuda, waid tohe edasi sõtta. Samas ilmusid wälja seifft hu-wide eest „walwel“ joobnult lalluta-wad kontrollöörid ja hakkasid wägifi pakkuma pilleteid. Silife aja tõttu pol-nud mingit mõtet pilletit osta, mis-pärast lahufit pargi piirkonnast. Neile järeneftid aga joobnud kontrollid, tel-left üks neist nimetas end kriminaal-ametnikuks, pelfeti puruks mõne mehe jalgratta-fodaraib, üks lafi rewolwrit

Suurem rahwapiidu Laiflas.

Laifla hariduse seifftil on kindel ta-watfus tohe peale heinaaega toimida Laifla mõisa pargis suurem rahwapiidu, kus mängits mõni Raktwere puhtpiliide orkeftrid, efitatats foorilaule seifft segafoorit ja korraldatats loteril-allegti j. m. hingel-tangellit, nagu fombels fellaifil puhtudel. Peaofa moodustats tants ja muusika wabas õhus. Waba-õhuetudufe tohta, nagu mõneft poolt on foowitatus, pole weel wõetud sei-fufohta. —ta.

Eestlaetawast püssist kuulipildujani.

Need huiwatavad wõrdluspildid on pärit relwastusnädalalt, mis peeti jaanipäewal Desfaus, sef jaffas.

Ülal wafatut: Friedrich Suure aegsed faardimäelased tolleagift jõdimift ifeloomustawas lahingpoffifoonis. Paremal ülal ja wafatut all: tänapäewa jõdurid patrull-teatejõotfuf. Wõobne jõjaasjandus tegebil äha rohkem sporti lewitamisega jõjawäes. All paremal: Fried-rih Suure aegses wõrmis jõdurid „imetlewad“ moodfa jaffa jõjawäe kuulipildujate mees-tonna tegewust.

Lühiteateid

Peipsist Viru rannikuni.

Alutagune pääsis põua-ohust.

Seiftpäewa õhtul sadaf lauaooda-tud wiim.

Alutagufel lestis poud juba üle tuu aja. Põua tõttu kannatafid eriti fuwitiljad. Paapeafetel ja liiwamaa-del oli fuwitilja oras täiesti kõrbe-nud. Soila talumifud fardawad, et ifegi ristifhein juba närfifinud. Kergemini on põua ära kannatanud Jõhwi ümb-rufe fawimaad.

Seiftpäewa õhtul tuli lõpuks laua-oodatud wiim, mis tõi põldudele wärs-tema ilme. Põllumehed arwawad, et kui enam lefwamad pouda ei tule, siis weel tõi põuatafjuid paranewad. Soodatasse wiimalt ka heinalaswule liifa, sef heinatafju oli põua tõttu tangu jäänud. Et faaba wõhemalt korraliftu hädalheina, felleks alati juba mitmel pool heinataega.

Leeripüha Jõhwis

on pihapäewal, 2. juulil, mil õnnis-tatasse fuwine segaleer.

Meie lehte

— loeb fogu maa.

Jõhwi preilide raasf-romantifa.

Mõni päew tagafi jõitfis Jõhwi teegi Raktwereft pärit tatarlane, kes fiin „hõimufuhteid“ löi tahe preiliga, felle-del mõlematel nimeks Pauline. Wiltu-filme fawaler oli nagu eht fawaler kunagi, kostitas preilift wiinaga ja jõidutas mõlemad Paulinead autoga Soila. Kuwem oli aga preilide faa-tus päraft, kui tiatarde „juurilma“ elu-wilift järele fõrwu puutufid. . .

Wirumaa Wäite-Maarja ühifgümnaafiumis

algafid remontitõdd 15. juunil. Praegu on kafil ahjude ja feldri remontitõdd, kuna seinte ftohwimifels lubi ja liitw ning lagede lõõmifels laudad tohale on weetud. Kooli Soetamise seifft poolt foomimaja juure ehitataw puufuuf-laut walmib felletohofase lepingu tohofalt 15. juuliks j. a. Raktwufel on algawals foomlaastats mänguplats foomimaja juures forda seada, milline feni puu-riitade all feisma pidi. Seega wõib foom eelolewal foomlaastal algada tõdd foomamais tingimufis ja nägufamats ruumes. „E. S.“

Jõhwi alewijaama mullatõdd lõpetamisel.

Jõhwi alewijaama mullatõdd juba on lõpetamifel. Praegu on ametis ai-nult kümmefond tõõfift. Eftalgfe ta-watufje järegi pidi Jõhwi alewijaama tatiifijaamana tegewust algama juba 1. juulil, kuid nagu nüüd felgunud, tuleb sef tähtpöew pitendamifele. Tä-nawu aasta erlifft laohoonelid ei ehi-tata. Bagafiaiba afet täidawad wanad fawawagunid. Raudteemafitufje fawa nägi ette alljaamast raudteeteentjate j. m. majade ületoomift alewijaama, kuid afjatundjate arwamifel ofutus sef wõi-matufs, sef hooned on juba fõdune-nud.

Jõhwi peatänawat paranda-tatfe.

Raks aastat tagafi wõeti üles Nar-wa maantee filustiftee ja ehitati afeme-le asfalttee. Tänewa fewadefes aga oli uus asfalttee muutunud nit auflif-tufs, et tuleb fogu tee uuesti asfal-diga fatta. Praegu on sef tõõ käimas ja fogu alewis heljub fõrwahafis. As-falttee ulatub turuplatsift alljaamani.

Siline õõfufim.

Õõl wastu 26. juunil oli Narwa-tagufes lohtades faunis fõwa õõfufim, mis fohati riffus noori kartulipeafelidft, furtidest, fõrwitafetft ja muuft õrne-maft ftaamift rääkimata. Jgal aastal on piriäärfed elanifud hädas hilifte õõfufimadega. Runa mujal Eestis neift enam undft ei nähta, füllastab ta fiinfefte fuurte fõode lähedufes afuniftle ja teift elaniftle mõniford weel juuli-fuus. M—s.

Niidetatfe põlluheina.

26. ifp. tehti Kreenholmi-Soala mõifas algust põlluheina niitmifega. Kuigi faatefstnud põua tagafjartel on hein fawult wõrdlemifft wäike, on ta fiiffti feda-wõrd walmifud, et niitmift hiljemaks ei wõidud jätta.

— Peeterriiffti kalmiftu waht Joo-fep R e f f teatas ametiwõimudele, et hiljuti peetud furnuaia pühäl waras-tati teadmata felle poolt kalmiftu lu-fustamata kabeift põõfaloitamife fää-rtid.

Joobnute pillerkaaritamised Jõhwi kalmistul.

Riia ja ropendamine fuulduf foguni firikumõifa.

Jaaniapäewal peeti Jõhwis furnu-atapüha. Juba päewal, jutlufe ajal, fuulduf eemalt furnuafalt joobnud füllapoiste fiffa, kuid jutluff se ei fe-ganud. Kui õpetaja furnuafalt lahtu-nud oli, afus furnuaia müüriti ääre laagrisse ftohfifond mehti, kus wõeti wiitna lauldi ja hõfift nti tuge-wast, et fiffa kostis 1 km. eemal afu-wasfe õpetajamaja õpetaja fõrwu, kes faatfs poja jalgrattaga määratfejatele ütlema, et need lahtufid. Need aga õpetaja poja fõnabele wastafid ainult hirwitufega. Nüüd teatas õpetaja te-

lefoniteel looft politfeile, kuff faadeti tats ametnikku määratfejate ifituid kind-lats tegema. Politfeil läfs forda fõha-peal tabada kolm määratfejat, kes rauduskates toodi arestifimaja ületu-lamifels, kuna hakkasid jõuga politfei-namife wastu. Määratfejafits ofutufid lähedateft füllabeft pärit noormehef Gr. Tars, Robert Nurf ja Wl. Suu-der. Tehti weel kindlats, et agarama-tes määratfejateks olid weel wennad R. b, R. R., S. R., J. B. ja A. R. Mehti ootab fõwem fariifus.

Udria mälestab oma wabastajaid

Pühapäewal awatasse desfandi mälestusfammats.

Pühapäewal, 2. juunil toimub Ud-ria külas wabadusfõjaagfe desfandi maabumife mälestusfamba nurgafitwi pidulift tohale - afetamine ja õnnista-mine.

Waimuliftu talitufe peab Waiwara õpetaja T r e u m u n d, millele järene-wad pöewatohafed kõned. Desfandi maabumifelt kõneleb „Narwa poifis“ W. P e r e. Edasf efineb lauludega Puhfowa laulufoor E. Riifw e r i ju-hatufel.

Õhtul on korraldatud kohalifus reh-wamajas peohõtu. Sisefetufel poifft lähed mälestusfamba ehitamife kulude fattets.

Seatawastf maabus 17. jaanuafil 1918. aastal Udria rannal efimene Narwa poifstest ja foomlastest foos-new desfant, tungides edufalt Nar-wani. Mõnt aeg tagafi ofustati to-halifte elanifte poolt piisfittaba nende kodumaa kaitfjate mälestusfels fammats. Alustati tohapeal forjandus, et faadud fummabest fatta mälestusfamba piisf-tamife kulufid. Nüüd toimetatasse me-zerannalt tohale umbes 60 puudane ja 3 meetrit fõrge kiwi, millele finnt-tatasse malmatahweil. Sammas piisf-tatasse Udria küla feftele. Samba täie-lit awamine toimub arwatawastf juu-lifuu lõpul.

„Eesti rewolutsiooni läwel...“

Rootsi lehtede tantafilikud jutud fashismift Eestis.

Rahwahäälufje läbitukfumine on leidnud õige elawat wastufajaja ka wä-lisajafirjandufes. Rootfi lehed näitets on peale selle fündmufe pühendanud piffi kirjufufi oluforrale Eestis, nühes feda õige erutawates wärwides.

Stochholmi leht „Nya Dagligt Alle-handa“ paneb oma kirjufufele foguni pealfirjats: Rewolufiooni - meeololu Eestis. Leht nimetab teiftnud feifu-

lorda äärmifelt kriitilifels ja teab tõendada, et eriti jõjawägi pole wa-litufega rahul.

Seine rootfi ajaleht — „Aftonbla-det“ — toob hitlagapealfirja: Eugew fashifilift liitumine edeneb Eestis. Leht puudutab pitelamalt rahwahäälufje lä-bitukfumife eel- ja järellugufid, walit-fufe ofa felles ja wabadusfõjalaste liitumift.

Tudulinn oli jälle tuleohus.

Põdes maha maja ja ait laudaga.

25. juunil tella 6 paitu õhtul füt-tis põlema Tudulinna wallas, Mõifa-külas Metfawalitufjele fuulwu maja, kus elas üüritfuna fõd. W. Maafit. Sull lewis lohtawa kiitufega ja enne kui Tudulinna wabat. tuletõrje tohale jõudis, oli terwe maja ja la fõrwal olew ait-laut leetides. Umbes poole-tunnifife fustufustõõga fuudeti tuli fustutada. Kustutamifelt wõttis ofa 64 tuletõrjajat ja 4 läfipritft. Majast jäid järele põlenud feinad, kuna ofa alta on weel tarwitamistõõbulift.

Kustutamifel oli fuuref abits fee, et tuult ei olnud. Wastafel korral-oleks ka lähedalolew mets füttinud. Tulekahju põhjufels on tulega hoole-tult ümberkäämine; tull ofi jätud jä-relwalweta piffibi alla. Üüritfku D.

Maafiku warandufest jäi fuurem ofa põlewasse majja. Ta lahju umbes 200 fr. Metfawalitufje lahju teadmata. Nii warandus, kui ta hooned olid tule wastu kindlustamata.

Jõhwi pargi asjus

Raktwefeb alewimafitufs weelford läbi rääkida 1. diwiifit ülema kindral Eõ-nifoniga, kes jõitfis Jõhwi teiftpäewa õhtufs. Kindral Eõnifon weatub oma talus Ebfifel arwatawastf päewa wõi-paari. Kui aga need läbirääkimifed tagajärge ei anna, siis jõidab alewi-wafitufje liige A. Willers Tallinna wabarifti walitufufelt pargi uuesti awa-mift nõutama.

